

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนาบุคลากรด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนหนองโนวิทยา อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยอาศัยหลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ผลการวิจัยนำเสนอตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ผลการดำเนินการพัฒนา
3. การสะท้อนผลการพัฒนา

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

μ แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)

σ แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการดำเนินการพัฒนา

การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการโดยกำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาทั้งสิ้น 3 กลยุทธ์ คือ การอบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน และการนิเทศภายใน มีผลการดำเนินการพัฒนา ดังนี้

1. การสำรวจสภาพปัจจุบันและปัญหา

มีเป้าหมายเพื่อสำรวจสภาพปัจจุบันและปัญหาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยผู้วิจัย ผู้บริหารและคณะครูโรงเรียนหนองโนวิทยา ประชุมร่วมกัน ในวันที่ 20 พฤษภาคม 2552 พบว่า โรงเรียนหนองโนวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 มีบุคลากรทั้งหมด 8 คน ผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบ 2 ซึ่งโรงเรียนหนองโนวิทยาไม่ได้รับการรับรองมาตรฐาน เพราะคุณภาพมาตรฐานที่ได้ระดับดีขึ้นไปมีเพียง 9 มาตรฐานไม่ถึง 3 ใน 4 ของจำนวนมาตรฐานทั้งหมด มาตรฐานที่ไม่ได้รับการรับรอง 5 มาตรฐาน มีคะแนนในระดับปรับปรุง คือมาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่

จำเป็นตามหลักสูตร มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ฝึกการ เรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และมาตรฐานที่ 9 ครูมีความสามารถจัดการเรียนการ สอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการจัดองค์กร/ โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้คุณภาพด้านครูผู้สอนและนักเรียนมีผลการ ประเมินที่ต้องปรับปรุง เนื่องจากบุคลากรของโรงเรียนมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอต่อการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จึงส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ และเกิดจากตัวครูยังขาดความรู้ ความเข้าใจในการเขียนแผน การจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูปฏิบัติการสอน ไม่ตรงวิชาเอก นักเรียนขาดการวิเคราะห์ในบทเรียน ขาดการฝึกปฏิบัติจริงในกิจกรรมของ บทเรียน และไม่มีความรู้ความเข้าใจในบทเรียน และจากผลประเมินงานด้านวิชาการ ซึ่งเป็น หัวใจของโรงเรียนยังพบว่า ครูบางส่วนยังไม่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอน ไม่เตรียมการ สอน ยังใช้วิธีแบบเดิม ๆ ในการสอน โดยให้ความรู้เพียงฝ่ายเดียว ยึดตนเองเป็นหลัก ครูผู้สอนให้ความสนใจกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญน้อยมาก ส่งผลให้ นักเรียนไม่กล้าแสดงออก ขาดความรับผิดชอบและความกระตือรือร้น ไม่ใฝ่รู้ใฝ่เรียน มี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

นอกจากนี้โรงเรียนได้ดำเนินการประเมินตนเองของโรงเรียน พบว่า มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า ครูยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และอยู่ในระดับที่ไม่น่า พอใจ ครูยังมีพฤติกรรมการสอนแบบเดิม ๆ โดยยึดตัวครูเป็นสำคัญ ครูขาดการพัฒนาตนเอง ขาดความกระตือรือร้นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูขาดนวัตกรรมในการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ ส่งผลต่อนักเรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ คือ นักเรียนขาดความรู้ความเข้าใจใน บทเรียน ขาดการคิดวิเคราะห์ในบทเรียน และขาดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการฝึกปฏิบัติ จึงส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับที่ไม่น่าพึงพอใจ

2. การพัฒนา

2.1 การอบรมเชิงปฏิบัติการ

การอบรมเชิงปฏิบัติการ มีเป้าหมายเพื่อให้ผู้ร่วมวิจัย จำนวน 5 คน ใ้มี ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้และการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ เพื่อให้สามารถพัฒนาตนเองให้ได้ตามตัวบ่งชี้การสอนของครูจำนวน 5 ตัวบ่งชี้ และพัฒนานักเรียนให้ได้ตามการเรียนรู้ 5 ตัวบ่งชี้ โดยใช้เวลาในการอบรมเชิงปฏิบัติการ 2 วัน

คือ ระหว่างวันที่ 6-7 มิถุนายน 2552 ณ โรงเรียนหนองโนวิทยา ตำบลโลกเครือ อำเภอนองสูงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งผู้ร่วมวิจัยจะได้รับฟังการบรรยาย การฝึกปฏิบัติการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้และการศึกษาเอกสารประกอบการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ และแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีรายละเอียดการอบรมเชิงปฏิบัติการ ดังนี้

ดำเนินการอบรมเชิงปฏิบัติการการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. วิทยากรได้ให้ผู้ร่วมวิจัยประเมินตนเองเกี่ยวกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้แบบทดสอบความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำนวน 30 ข้อ

2. วิทยากรได้อธิบายและให้ความรู้ในเรื่องการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3. วิทยากรอธิบายวิธีการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งมีส่วนประกอบ ดังนี้

3.1 ส่วนหัวของแผนการจัดการเรียนรู้ (แผนการสอน)

3.2 สาระสำคัญ

3.3 จุดประสงค์การเรียนรู้

3.4 เนื้อหา

3.5 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3.6 สื่อการเรียนรู้

3.7 แหล่งการเรียนรู้

3.8 การวัดผลประเมินผล

3.9 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3.10 ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

3.11 ผลหลังการสอน

3.12 ภาคผนวกประกอบแผน

4. ผู้ร่วมวิจัยได้ฝึกการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีวิทยากรแนะนำอย่างใกล้ชิดและส่งให้วิทยากรตรวจสอบความถูกต้อง

5. ผู้ร่วมวิจัยได้นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ของตนเองที่เขียนไปตรวจสอบความถูกต้องแล้วเสนอต่อที่ประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน

6. วิทยากรได้เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมวิจัยแสดงความคิดเห็น ชักถาม

ข้อสงสัยหรือซักถามปัญหาต่าง ๆ ในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

7. วิทยากรได้ให้ผู้ร่วมวิจัยประเมินตนเอง หลังจากจบกระบวนการอบรมเชิงปฏิบัติการการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ผลการดำเนินการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ในวันที่ 6 มิถุนายน 2552 ก่อนการดำเนินการอบรมเชิงปฏิบัติการการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ วิทยากรได้ให้ผู้ร่วมวิจัยทำการประเมินตนเองเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญว่า มีความรู้ ความเข้าใจมากน้อยเพียงใด ในเรื่องดังกล่าว จากผู้ร่วมวิจัย จำนวน 5 คน ของโรงเรียนหนองโนวิทยา โดยรวมพบว่า ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ก่อนข้างต่ำ หลังจากนั้นวิทยากรได้ให้ความรู้ในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามหัวข้อที่ละข้อ ถ้าผู้ร่วมวิจัยมีความสงสัยให้สอบถามที่ละข้อ จนกระทั่งถึงข้อสุดท้าย คือ ภาคผนวกประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ จากการสังเกต พบว่า ผู้ร่วมวิจัย ทั้ง 5 คน มีความเข้าใจและสนใจในการอธิบายของวิทยากร ได้มีการซักถามปัญหาและข้อสงสัยในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งในวันที่ 6 มิถุนายน 2552 วิทยากรให้ผู้ร่วมวิจัยเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คนละ 1 แผน เพื่อให้วิทยากรได้ตรวจสอบความถูกต้องของแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและหลังจากจบขั้นตอนการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแล้ว วิทยากรได้เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมวิจัยได้ซักถามปัญหาและข้อสงสัยต่าง ๆ ในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ความเข้าใจในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หลังจากนั้นวิทยากรได้ให้ผู้ร่วมวิจัยประเมินตนเองว่า ตนเองมีความรู้ความเข้าใจในการเขียนแผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมากหรือน้อยเพียงใด จากการประเมินตนเองโดยภาพรวมของผู้ร่วมวิจัย จำนวน 5 คน พบว่า มีความรู้ความเข้าใจในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในการอบรมเชิงปฏิบัติการครั้งนี้อยู่ในระดับมากที่สุด

ผลการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ พบว่า คณะผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจในแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด และจากการสัมภาษณ์ พูดุข ผู้ร่วมวิจัยทำให้ทราบว่า คณะครูมีความพึงพอใจในการเข้ารับการอบรมเป็นอย่างมาก และมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาตนเองและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางการเรียนรู้เป็นสำคัญ ผู้ร่วมวิจัยหลายคนมีความมั่นใจว่าจะสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้ไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาที่ตนเองสอนได้ ดังตัวอย่าง ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยจากแบบสัมภาษณ์ ดังนี้

“...ผู้ดำเนินการอบรมมีการวางแผนการดำเนินงานและเตรียมการเป็นอย่างดี มีการประชุมทุกฝ่ายเพื่อเตรียมงาน และเน้นให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์...”

(ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. 6 มิถุนายน 2552 : สัมภาษณ์)

“...วิทยากรเตรียมตัวในการอบรมดี มีกิจกรรมหลากหลายให้ฝึกปฏิบัติ มีความรู้ความสามารถ และเป็นกันเอง บรรยากาศไม่เครียด...”

(ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. 6 มิถุนายน 2552 : สัมภาษณ์)

“...ก่อนอบรมเข้าใจว่าวิธีสอนแต่ละวิธีไม่แตกต่างกัน นักเรียนจะได้รับความรู้เหมือนกันหมด ส่วนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นเรื่องยุ่งยาก หลายขั้นตอน เพิ่มภาระงานให้ครูเปล่า ๆ แต่เมื่อได้รับการอบรมแล้วทำให้เกิดเจตคติที่ดีต่อการพัฒนาตนเองและผู้เรียน รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในรูปแบบและแนวทางตามหลักการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนี้ว่าไม่ยากอย่างที่คิด...”

(ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. 6 มิถุนายน 2552 : สัมภาษณ์)

“...เมื่อได้รับการอบรมวิทยากรได้ให้ฝึกปฏิบัติจริง และเหมาะสมกับความสามารถของผู้เข้าอบรม ทำให้เข้าใจกระบวนการ และขั้นตอนในการเขียนแผนและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ว่าต้องให้เด็กนักเรียนมีส่วนร่วม เน้นให้เกิดกับตัวเด็กจริง ๆ ครูต้องศึกษาและออกแบบให้ครอบคลุม...”

(ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. 6 มิถุนายน 2552 : สัมภาษณ์)

“...จากการตรวจแผนการจัดการเรียนรู้ของผู้ร่วมวิจัยที่เข้ารับการอบรมที่เขียนหลังจากวิทยากรอธิบายให้ฟังแล้ว ครูทุกคนสามารถเขียนได้อยู่ในระดับดีมาก สามารถออกแบบการเรียนรู้ได้สอดคล้องกับกิจกรรมและผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง กิจกรรมการเรียนรู้มีความหลากหลาย เน้นการลงมือปฏิบัติ และสามารถนำไปสอนได้จริง รวมทั้งครูทุกคนมีความตั้งใจจริงในการอบรม...”

(ผู้วิจัย. 6 มิถุนายน 2552 : การสังเกต)

“...การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้ถือว่าประสบผลสำเร็จเป็นอย่างมาก วิทยากรถ่ายทอดความรู้ได้เป็นอย่างดี คณะครูได้รับความรู้ความเข้าใจและได้ฝึกปฏิบัติเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญทำให้เกิดความมั่นใจที่จะนำความรู้ที่ได้รับไปใช้จัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ตนเองรับผิดชอบได้...”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน. 6 มิถุนายน 2552 : สัมภาษณ์)

“...คณะครูมีความตั้งใจจริงในการเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้ ทำให้การจัดอบรมบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และผู้เข้ารับการอบรมทุกคนสามารถที่จะเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างถูกต้อง และทุกคนสามารถออกแบบการเรียนรู้ได้อย่างดีมาก...”

(วิทยากร. 6 มิถุนายน 2552 : สัมภาษณ์)

สรุปผลการดำเนินการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้ร่วมวิจัย จำนวน 5 คน มีความสนใจและตั้งใจในการอบรมเชิงปฏิบัติการครั้งนี้ ผู้ร่วมวิจัยสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจาก ผู้ร่วมวิจัยมีความสนใจและตั้งใจจริงในการเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ ในครั้งนี้เป็นอย่างมาก ฝ่ายบริหารให้การสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการอย่างเต็มที่ และวิทยากรก็เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ได้เป็นอย่างดี มีเอกสารและคู่มือการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ วิทยากรได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเมื่อเกิดปัญหาและข้อสงสัย และผู้ร่วมวิจัยทุกคนก็มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันอย่างกัลยาณมิตร

การอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนหนองโนวิทยา อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ มีเป้าหมายเพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้ โดยดำเนินการดังนี้

1. วิทยากรได้ดำเนินการแนะนำตนเอง
 2. วิทยากรได้อธิบายเกี่ยวกับเทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การที่จะจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประสบผลสำเร็จจะต้องเตรียมอะไรบ้าง
 - 2.1. ศึกษาเอกสารหลักสูตร ให้มีความรู้ ความเข้าใจในหลักสูตรที่ท่องแท้
 - 2.2. ศึกษาคู่มือต่าง ๆ
 - 2.3. ศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้ของแต่ละวิชาที่จะสอน
 - 2.4. ให้ครูมีการเตรียมการสอน โดยการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในวิชาต่างๆ
 - 2.5. ศึกษากระบวนการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในการประกอบการสอน
 - 2.6. ศึกษาขั้นนำ ขั้นสอน ขั้นสรุป การเตรียมอุปกรณ์ หรือ สื่อ นวัตกรรมที่ใช้ในการประกอบการสอน
 - 2.7. การเตรียมเครื่องมือการวัดผลประเมินผล
 - 2.8. ผลที่ได้จากการวัดผลประเมินผลเป็นรายบุคคล
 - 2.9. ชักถามปัญหาและข้อสงสัย
- ผลการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ในวันที่ 7 มิถุนายน 2552 วิทยากรได้ทบทวนความรู้เกี่ยวกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และให้ความรู้ใหม่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดกิจกรรมอย่างไรจึงจะประสบผลสำเร็จ นักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 โดยวิทยากรได้บรรยายตามหัวข้อ ดังนี้

1. ครูผู้สอนควรศึกษาเอกสารหลักสูตร ให้มีความรู้ ความเข้าใจในหลักสูตรที่ท่องแท้
2. ครูผู้สอนควรศึกษาคู่มือต่าง ๆ

3. ครูผู้สอนควรศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่จะสอน

4. ให้ครูมีการเตรียมการสอน โดยการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ

5. ครูผู้สอนควรศึกษากระบวนการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญชั้นต่าง ๆ

6. ครูผู้สอนควรศึกษาขั้นนำ ขั้นสอน ขั้นสรุป การเตรียมอุปกรณ์ หรือสื่อวัตกรรมการใช้ในการประกอบการสอน

เมื่อสิ้นสุดการอบรมเชิงปฏิบัติการวิทยากร ได้ให้ผู้ร่วมวิจัยทั้ง 5 คนประเมินตนเอง หลังจากจบกระบวนการการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้แบบทดสอบชุดเดิม และแบบประเมินผลการอบรมเชิงปฏิบัติการ

สรุปผลการดำเนินการให้ความรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ผู้ร่วมวิจัย จำนวน 5 คน มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างถูกต้องตามกระบวนการและขั้นตอนต่าง ๆ

หลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ประชุมสะท้อนผลการอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบประเมิน ดังนี้

1. แบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งใช้ทดสอบผู้ร่วมวิจัยก่อนและหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ จำนวน 30 ข้อ ใช้เวลา 30 นาที เพื่อเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังอบรมเชิงปฏิบัติการ สรุปผลการทำแบบทดสอบ ดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 แสดงการเปรียบเทียบผลคะแนนการทดสอบความรู้ ผู้ร่วมวิจัยก่อน-หลัง
การอบรมเชิงปฏิบัติการ

ลำดับ ที่	ชื่อ - สกุล	คะแนน		ผลการ พัฒนา
		ก่อนอบรม	หลังอบรม	
1	ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	23	29	+ 6
2	ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	24	29	+ 5
3	ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	23	29	+ 6
4	ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	22	28	+ 6
5	ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	25	30	+ 5
รวม		117	145	28
ค่าเฉลี่ยโดยรวม(μ)		23.40	29.00	+ 5.60

จากตารางที่ 10 พบว่า ผู้ร่วมวิจัย ทั้ง 5 คน มีคะแนนการทำแบบทดสอบวัดความรู้
ความเข้าใจเกี่ยวกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้น
ผู้เรียนเป็นสำคัญ ก่อนการอบรมเชิงปฏิบัติการ ($\mu=23.40$) และมีผลคะแนนการทำ
แบบทดสอบหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการเพิ่มขึ้นทุกคน ($\mu=29.00$) ซึ่งผลคะแนนการพัฒนา
เฉลี่ยหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการสูงกว่าก่อนการอบรมเชิงปฏิบัติการ ($\mu=5.60$)

2. แบบประเมินผลการอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยให้ผู้ร่วมวิจัยที่เข้ารับการ
อบรมประเมินผลการอบรม นำมาวิเคราะห์และแปลผล ดังข้อมูลในตารางที่ 11

ตารางที่ 11 แสดงผลระดับความคิดเห็นของผู้ร่วมวิจัยเกี่ยวกับการอบรมเชิงปฏิบัติการ

ที่	รายการประเมิน/กิจกรรม	ระดับ		แปลผล
		ความคิดเห็น		
		μ	σ	
1	มีส่วนร่วมในการอบรมเชิงปฏิบัติการ	4.60	0.55	มากที่สุด
2	ความรู้ ความสามารถ ทักษะของวิทยากร	5.00	0.00	มากที่สุด
3	ความเหมาะสมของระยะเวลาอบรมสอดคล้องกับเนื้อหาสาระ	4.80	0.45	มากที่สุด
4	ความเหมาะสมในการแบ่งกลุ่มปฏิบัติกิจกรรม	4.60	0.55	มากที่สุด
5	ความเหมาะสมการจัดกิจกรรมของวิทยากร	5.00	0.00	มากที่สุด
6	กิจกรรมที่ปฏิบัติทำให้ผู้เข้าร่วมอบรมเกิดการเรียนรู้	4.60	0.55	มากที่สุด
7	ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เข้าร่วมอบรมกับวิทยากร	5.00	0.00	มากที่สุด
8	การอภิปรายผล การรายงานและการนำเสนอผลงาน	4.80	0.45	มากที่สุด
9	เกิดความตระหนักในการปรับกระบวนการทัศนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.80	0.45	มากที่สุด
10	ความมั่นใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามแผนที่เขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.80	0.45	มากที่สุด
โดยรวม		4.82	0.39	มากที่สุด

จากตารางที่ 11 พบว่า ผู้ร่วมวิจัยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด ($\mu=4.82$) เพื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ความรู้ ความสามารถ ทักษะของวิทยากร ความเหมาะสมการจัดกิจกรรมของวิทยากร และปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เข้าร่วมอบรมกับวิทยากร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด ($\mu=5.00$) รองลงมาคือ ความเหมาะสมของระยะเวลาอบรมสอดคล้องกับเนื้อหาสาระ การอภิปรายผล การรายงานและการนำเสนอผลงาน เกิดความตระหนักในการปรับกระบวนการทัศนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และความมั่นใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามแผนที่เขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\mu=4.80$) และการมีส่วนร่วมในการอบรมเชิงปฏิบัติการ ความเหมาะสมในการแบ่งกลุ่มปฏิบัติกิจกรรม และกิจกรรมที่ปฏิบัติ

ทำให้ผู้เข้าร่วมอบรมเกิดการเรียนรู้ ($\mu=4.60$) ตามลำดับ โดยทุกข้ออยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ยโดยรวมที่ 4.82 จัดอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด

ดังตัวอย่างความคิดเห็นเพิ่มเติมท้ายแบบประเมินการอบรมเชิงปฏิบัติการ ต่อไปนี้

“...ในการอบรมเชิงปฏิบัติการ ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เข้าอบรมได้รับความรู้ ความเข้าใจดีขึ้น เนื่องจากได้ศึกษาความรู้จากเอกสาร และคู่มือ รวมทั้งได้รับฟังความรู้จากวิทยากรและเพื่อนครูที่คอยให้คำแนะนำ เกี่ยวกับการเขียนแผนและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อย่างชัดเจน จนมีความรู้ ความเข้าใจ สามารถทำได้ถูกต้องตามขั้นตอน...”

(ผู้ร่วมวิจัย. 7 มิถุนายน 2552 : แบบประเมินการอบรม)

“...ในการอบรมเชิงปฏิบัติการ ได้รับความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมทั้งเทคนิควิธีสอนต่าง ๆ มากขึ้นกว่าเดิม จะนำความรู้จากการอบรมไปปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ต่อไป ขอขอบคุณท่านวิทยากร และเพื่อนครูทุกท่านที่คอยให้คำแนะนำ...”

(ผู้ร่วมวิจัย. 7 มิถุนายน 2552 : แบบประเมินการอบรม)

“...มีทักษะเกี่ยวกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างแจ่มแจ้ง ชัดเจน จากการศึกษาตัวอย่างที่วิทยากรนำมาประกอบการอบรม คิดว่าสามารถนำไปใช้พัฒนาผู้เรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรได้...”

(ผู้ร่วมวิจัย. 7 มิถุนายน 2552 : แบบประเมินการอบรม)

“...ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นมากและท่านวิทยากรก็มีความเป็นกันเอง ระยะเวลาในการอบรม และสถานที่มีความเหมาะสม ทำให้การอบรมไม่เครียดและคิดว่าจะนำความรู้ไปปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญต่อไป...”

(ผู้ร่วมวิจัย. 7 มิถุนายน 2552 : แบบประเมินการอบรม)

สรุปผลการดำเนินการเกี่ยวกับการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่าผู้ร่วมวิจัยทั้ง 5 คน มีความรู้ ความเข้าใจ เรื่องการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด มีเทคนิคในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละขั้นตอน สามารถนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมั่นใจมากขึ้น ตลอดจนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างถูกต้องตามกระบวนการและขั้นตอนต่าง ๆ แต่การที่จะจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้ประสบความสำเร็จจะต้องอยู่ที่ตัวครูผู้สอนเป็นหลัก ครูจะต้องเป็นครูมืออาชีพ จะต้องศึกษาหลักสูตร ศึกษาคู่มือครู ศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้ จึงจะทำให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

2.2 การศึกษาดูงาน

เป้าหมายเพื่อให้บุคลากรมีความรู้และสามารถเขียนแผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมทั้งจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้ และนำความรู้ที่ได้มาเทียบเคียงและประยุกต์ใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ และส่งผลต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนเพื่อให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น นักเรียนได้เรียนด้วยการฝึกปฏิบัติจริง นักเรียนมีความสนุกสนานต่อการเรียน โดยใช้เวลาในการศึกษาดูงานเป็นเวลา 2 วัน วันแรกคือ วันที่ 3 กรกฎาคม 2552 ณ โรงเรียนหนองกุงศรีวิทยาคม อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ และวันที่สองคือ วันที่ 6 กรกฎาคม 2552 ณ โรงเรียนสว่างกิจวิทยา อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งได้ดำเนินการจัดกิจกรรม ดังนี้

1. การศึกษาดูงานโรงเรียนหนองกุงศรีวิทยาคม อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์

1.1 แจ้งกำหนดการศึกษาดูงานวันที่ 3 กรกฎาคม 2552

1.2. โรงเรียนขอศึกษาดูงานเกี่ยวกับการเขียนแผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ณ โรงเรียนหนองกุงศรีวิทยาคม อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เวลา 09.00 ถึง 16.00 น.

1.3. ดำเนินการศึกษาดูงานการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เวลา 09.00 ถึง 12.00 น.

1.4. ดำเนินการศึกษาดูงานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตั้งแต่ เวลา 13.00 ถึง 16.00 น.

1.5. ซักถามปัญหาเกี่ยวกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.6. เสร็จสิ้นในการศึกษาดูงาน

2. การศึกษาดูงานโรงเรียนสว่างกิจวิทยา อำเภอหนองกงบุรี จังหวัดกาฬสินธุ์

2.1. แจ้งกำหนดการศึกษาดูงานวันที่ 6 กรกฎาคม 2552

2.2. โรงเรียนขอศึกษาดูงานเกี่ยวกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ณ โรงเรียนสว่างกิจวิทยา อำเภอหนองกงบุรี จังหวัดกาฬสินธุ์ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เวลา 09.00 ถึง 16.00 น.

2.3. ดำเนินการศึกษาดูงานการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เวลา 09.00 ถึง 12.00 น.

2.4. ดำเนินการศึกษาดูงานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตั้งแต่ เวลา 13.00 ถึง 16.00 น.

2.5. ซักถามปัญหาเกี่ยวกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.6. เสร็จสิ้นในการศึกษาดูงาน

ผลการดำเนินการดูงานเกี่ยวกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนหนองโนวิทยา อำเภอหนองกงบุรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้ดำเนินการศึกษาการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยกระบวนการศึกษาดูงานที่โรงเรียนหนองกงบุรีวิทยาคม อำเภอหนองกงบุรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ในวันที่ 3 กรกฎาคม 2552 ตั้งแต่เวลา 09.00 น. ถึง 16.00 น. และโรงเรียนสว่างกิจวิทยา อำเภอหนองกงบุรี จังหวัดกาฬสินธุ์ในวันที่ 6 กรกฎาคม 2552 ตั้งแต่เวลา 09.00 น. ถึง 16.00 น. โดยดำเนินการดังนี้

1. ผู้ร่วมวิจัยได้ดำเนินการศึกษาการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามหัวข้อของการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ โดยละเอียดและพร้อมบันทึกผล

การศึกษาดูงาน โดยใช้แบบบันทึกความรู้จากการศึกษาดูงานการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. ผู้ร่วมวิจัยได้ดำเนินการศึกษาตามหัวข้อการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังหัวข้อต่อไปนี้

2.1 สาระสำคัญ

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

2.3 เนื้อหา

2.4 กิจกรรมการเรียนรู้

2.4.1 ช้่นนำเข้าสู่บทเรียน

2.4.2 ช้่นสอน

2.4.3 ช้่นสรุป

2.5 สื่อการเรียนรู้

2.6 การวัดผลและการประเมินผล

2.7 กิจกรรมเสนอแนะ

2.8 ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

2.9 บันทึกหลังสอน

2.9.1 ผลหลังการสอน

2.9.2 ปัญหาและอุปสรรค

2.9.3 แนวทางแก้ไข

จากการดำเนินการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสรุปแบบบันทึกการศึกษาดูงานของผู้ร่วมวิจัย จำนวน 5 คน ในการศึกษาดูงานเกี่ยวกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผลปรากฏว่า การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแต่ละหัวข้อเขียนได้เหมาะสมและสอดคล้องกับกิจกรรมอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด และมีความเหมาะสมที่เผยแพร่ให้เป็นอย่างในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแก่โรงเรียนใกล้เคียง เพื่อเป็นตัวอย่างในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญต่อไป และนอกจากนั้นผู้ร่วมวิจัยจำนวน 5

คน มีความรู้ความเข้าใจในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้ร่วมวิจัยจะได้นำความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาดูงานครั้งนี้ไปปรับปรุงการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของตนเองให้เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

สรุปผลการดำเนินกิจกรรมการศึกษาดูงานเกี่ยวกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จากการศึกษาดูงานเกี่ยวกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนหนองกุงศรีวิทยาคม และโรงเรียนสว่างกิจวิทยา อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลปรากฏว่า ผู้ร่วมวิจัย จำนวน 5 คน มีความรู้ความเข้าใจในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพิ่มมากขึ้น และจะนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาดูงานในครั้งนี้ไปปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของตนเองให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังตัวอย่างความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์การศึกษาดูงานของผู้ร่วมวิจัย ดังนี้

“...การศึกษาดูงาน ทำให้ทราบรูปแบบการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมทั้งแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีต่าง ๆ ซึ่งสามารถนำมาใช้พัฒนาผู้เรียนได้อย่างหลากหลาย และเกิดแนวคิดที่จะนำมาปรับปรุงประยุกต์ที่เข้ากับวิชาที่ตนเองสอน เพื่อให้แผนมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น...”

(ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. 3 กรกฎาคม 2552 : สัมภาษณ์)

“...สามารถที่จะนำความรู้และสิ่งที่ได้เห็นจากการ ไปศึกษาดูงานมาปรับใช้สอนนักเรียนในห้องเรียน ได้อย่างแน่นอน...”

(ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. 3 กรกฎาคม 2552 : สัมภาษณ์)

ผลการดำเนินการศึกษาดูงานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

โรงเรียนหนองโนวิทยาได้ดำเนินการพัฒนานุเคราะห์เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อันเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้กระบวนการศึกษาดูงาน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่โรงเรียนหนองกุงศรีวิทยาคม และโรงเรียนสว่างกิจวิทยา ในวันที่ 3 กรกฎาคม 2552 และในวันที่ 6 กรกฎาคม 2552 ตั้งแต่เวลา 09.00 น. ถึง 16.00 น. ตามลำดับ โดยดำเนินการดังนี้

1. คณะครูเป็นวิทยากร จำนวน 4 ท่าน ได้นำคณะครูผู้ร่วมวิจัยเยี่ยมชมห้องเรียนที่มีสื่อชิ้นงาน กิจกรรมของนักเรียนแต่ละห้องอันเป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. คณะครูและผู้บริหาร ได้ให้นักเรียนได้แสดงออกในด้านกิจกรรมการรายงานตัว การนำเสนอชิ้นงาน และแนวทางการค้นคว้าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. สังเกตการสอน ได้เรียนรู้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่ส่งเสริมให้เรียนรู้ด้วยตนเอง ค้นคว้าความรู้ระหว่างกัน ค้นคว้าความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น และภูมิปัญญาสากล ซึ่งมีกระบวนการทำงานเป็นขั้นตอน ครูกระตุ้นให้เกิดการคิด กระบวนการกลุ่มนี้มีการฝึกปฏิบัติจริง โดยมีครูเป็นผู้ชี้แนะนำอำนวยความสะดวกมากกว่าเป็นผู้บอกให้ทำ
4. จากนั้นได้นำคณะผู้ร่วมวิจัยเข้าห้องประชุมเพื่อรับฟังการบรรยายพิเศษถึงวิธีการ แนวทางการจัดกิจกรรม โดยวิธีการศึกษาเอกสารเรียนรู้กับครูต้นแบบ ด้วยหลักการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ รวม 21 เล่ม หลังจากนั้นได้คู่มือที่ค้นตัวอย่างการสอนจากครูต้นแบบของคณะปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ คู่มือการจัดกิจกรรมและศึกษาเอกสารการปรับปรุงการเรียนการสอนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน
5. ผู้บริหาร โรงเรียนสุรเทพบาทของครูผู้สอนที่เป็นคุณลักษณะที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามตัวบ่งชี้ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 5 ตัวบ่งชี้ ได้แก่
 - 5.1 ตัวบ่งชี้การสอนที่ 1 พฤติกรรมของครูในการเตรียมการสอนทั้งเนื้อหาและวิธีการ
 - 5.2 ตัวบ่งชี้การสอนที่ 2 พฤติกรรมของครูในการจัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศที่ปลุกเร้า ชูใจ และส่งเสริมแรงให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้
 - 5.3 ตัวบ่งชี้การสอนที่ 3 พฤติกรรมการสอนของครูในการจัดกิจกรรมและสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้แสดงออกและคิดอย่างสร้างสรรค์
 - 5.4 ตัวบ่งชี้การสอนที่ 4 พฤติกรรมการสอนของครูในการใช้สื่อการสอนเพื่อฝึกคิดการแก้ปัญหา และค้นพบความรู้
 - 5.5 ตัวบ่งชี้การสอนที่ 5 พฤติกรรมการสอนของครูในการสังเกตและประเมินพัฒนาการของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

6. ผู้ร่วมวิจัยได้ซักถามปัญหา ข้อสงสัย ขอรับเอกสาร แผ่น CD-ROM และ VCD เพื่อนำไปศึกษาเพิ่มเติมในภายหลังต่อไป

จากการไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า บุคลากรที่ร่วมเดินทางไปศึกษาดูงานมีความพึงพอใจในการไปศึกษาดูงานอยู่ในระดับมาก และได้รับประโยชน์จากการไปศึกษาดูงานในครั้งนี้ คือ ได้เห็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจากสถานการณ์การสอนจริง การแสดงบทบาทของครูผู้สอน และเทคนิคต่าง ๆ ที่ใช้ในขณะจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งบุคลากรหลายคนมีความเห็นว่าการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้นไม่ยาก คิดว่าตนเองสามารถทำได้ และตั้งใจเอาไว้วางจะนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้พบเห็นจากการศึกษาดูงาน กลับมาประยุกต์ใช้จัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ตนเองสอน ดังตัวอย่างความคิดเห็นจากการตอบแบบสอบถามของบุคลากร ดังนี้

“...ทางโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้อย่างดีเยี่ยม เห็นเป็นรูปธรรม สามารถนำมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมกับนักเรียนได้เป็นอย่างดี ซึ่งโรงเรียนของเราควรจะไปศึกษาดูงานในลักษณะนี้อีก อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ครูมีความตื่นตัวอยู่เสมอในการจัดการเรียนการสอนใหม่ ๆ ต่อไป...”

(ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. 7 กรกฎาคม 2552 : สัมภาษณ์)

“...จากการศึกษาดูงานโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้น ทำให้ได้รับความรู้ความเข้าใจและแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี มีกิจกรรมหลายอย่างที่ครูสามารถนำมาใช้ได้โดยและบางกิจกรรมครูก็สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างมาก...”

(ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. 7 กรกฎาคม 2552 : สัมภาษณ์)

“...รูปแบบการศึกษาดูงานในครั้งนี้ ดำเนินการได้อย่างเหมาะสม ทั้งระยะเวลา สถานที่ในการศึกษาดูงาน กิจกรรมต่าง ๆ ล้วนน่าสนใจ...”

(ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. 7 กรกฎาคม 2552 : สัมภาษณ์)

“...การพาคณะครูไปศึกษาดูงานทำให้ครูได้รับความรู้ ความเข้าใจ เห็นแนวทางการพัฒนาตนเองและผู้เรียน เกิดความคิดในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญกว้างขึ้น และเกิดความมั่นใจในการสอนมากขึ้นด้วย...”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน. 7 กรกฎาคม 2552 : สัมภาษณ์)

“...การศึกษาดูงานเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ครูได้รับความรู้ ความคิดใหม่ ๆ จากบุคลากรที่ประสบความสำเร็จในการจัดการศึกษาโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อีกทั้งยังได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความรู้ใหม่ ๆ กับเพื่อนครู ทำให้เห็นแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้อย่างกว้างขวางขึ้น...”

(ผู้วิจัย. 7 กรกฎาคม 2552 : แบบบันทึก)

สรุปผลการดำเนินการศึกษาดูงานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

จากการศึกษาดูงานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งเริ่มตั้งแต่การแนะนำตัวเอง ไปจนถึงการซักถามปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครั้งนี้ พบว่า ครูผู้สอนได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้ครบถ้วนทุกขั้นตอน มีเทคนิควิธีสอนที่หลากหลาย เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง คำนี้ถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน ผู้วิจัยได้สังเกตเกี่ยวกับพฤติกรรมนักเรียนของนักเรียนครั้งนี้ นักเรียนทุกคนมีความสนใจ ตั้งใจ ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ที่ได้รับมอบหมาย นักเรียนมีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตน นักเรียนมีความสุขในการเรียนรู้ มีความสนุกสนานกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นักเรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งจากภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้ฝึกปฏิบัติจริง นักเรียนมีการแลกเปลี่ยนภายในกลุ่มซึ่งกันและกัน นักเรียนทุกคนได้ร่วมกันระดมสมองร่วมแสดงความคิดเห็น ส่งตัวแทนมานำเสนอหน้าชั้นเรียนจนจบทุกกลุ่ม และครูสรุปผลการเรียน นักเรียนได้ซักถามข้อสงสัย จบขั้นตอนการศึกษาดูงานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้วิจัยได้รวบรวมสรุปแบบบันทึกผู้ร่วมวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาดูงานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจำนวน 5 คน พบว่า ทุกคนมีความรู้ ความเข้าใจ มีความพึงพอใจ และสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้ และนำความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาดูงานในครั้งนี้ไปปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้มีประสิทธิภาพ

และมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้ดีขึ้น ผู้ร่วมวิจัยมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไปในทางที่ดี

3. การนิเทศภายใน

การนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีเป้าหมายเพื่อให้บุคลากรในโรงเรียน สามารถจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไปปฏิบัติอย่างถูกต้องตามขั้นตอนและกระบวนการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

โรงเรียนหนองโนวิทยา อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้ดำเนินการนิเทศภายในเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้กระบวนการแบบมีส่วนร่วมมีกระบวนการ 5 ขั้นตอน ดังนี้

- ขั้นที่ 1 การประชุมปรึกษาหารือ
- ขั้นที่ 2 การสังเกตการสอน
- ขั้นที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูล
- ขั้นที่ 4 การประชุมนิเทศ
- ขั้นที่ 5 การพัฒนาการสอน

การดำเนินการนิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมในครั้งนี้ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ได้สังเกตการสอนของผู้ร่วมวิจัย จำนวน 5 คน ได้แก่ ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-6 ตามกำหนดการสังเกตการสอน ดังนี้

ตารางที่ 12 กำหนดการนิเทศแผนการจัดการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้ของผู้ร่วมวิจัย

วันที่	เวลา	ระดับชั้น	หมายเหตุ
การนิเทศครั้งที่ 1			
15 มิถุนายน 2552	09.30-10.30 น.	ประถมศึกษาปีที่ 1	กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การอ่านและเขียนคำที่ประสมด้วยสระเอะ
16 มิถุนายน 2552	13.30-14.30 น.	ประถมศึกษาปีที่ 3	กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง บ้านของเรา
17 มิถุนายน 2552	09.30-10.30 น.	ประถมศึกษาปีที่ 4	กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ เรื่อง Verb
18 มิถุนายน 2552	10.30-11.30 น.	ประถมศึกษาปีที่ 5	กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง การสืบพันธุ์และขยายพันธุ์พืช
19 มิถุนายน 2552	13.30-14.30 น.	ประถมศึกษาปีที่ 6	กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง การคูณจำนวนที่มีสามหลักกับจำนวนหลายหลัก
การนิเทศครั้งที่ 2			
14 กันยายน 2552	09.30-10.30 น.	ประถมศึกษาปีที่ 1	กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การอ่านและเขียนคำที่ประสมด้วยสระโอะ
15 กันยายน 2552	13.30-14.30 น.	ประถมศึกษาปีที่ 3	กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การเลือกซื้ออาหาร
16 กันยายน 2552	09.30-10.30 น.	ประถมศึกษาปีที่ 4	กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ เรื่อง Countable noun and Uncountable noun
17 กันยายน 2552	10.30-11.30 น.	ประถมศึกษาปีที่ 5	กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น
18 กันยายน 2552	13.30-14.30 น.	ประถมศึกษาปีที่ 6	กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง สมการและการแก้สมการ

จากตารางที่ 12 ผลการนิเทศแผนการจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามตัวบ่งชี้การสอนของครู 5 ด้าน พบว่า ผู้ร่วมวิจัยทั้ง 5 คน สามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์มากขึ้น ส่วนประกอบของแผนไม่ว่าจะเป็น ขั้นตอน เนื้อหา และกระบวนการต่าง ๆ มีความถูกต้องสมบูรณ์ การวัดและประเมินผลผู้เรียน ใช้วิธีการที่หลากหลายและมีความเหมาะสม สามารถที่จะนำไปเป็นแบบอย่างให้กับคณะครูภายในโรงเรียนหรือโรงเรียนใกล้เคียงได้ แต่ก็ยังมีบางขั้นตอนที่ยังมีข้อบกพร่องเล็กน้อย ที่เมื่อปรับปรุงแล้วจะทำให้แผนจัดการเรียนรู้มีความสมบูรณ์สามารถที่จะนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการนิเทศภายในเกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ตามขั้นตอนและกระบวนการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การประเมินคุณภาพนักเรียน ตลอดจนประเมินระดับความพึงพอใจของครูและนักเรียนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วย โดยหลังจากการอบรมเชิงปฏิบัติการ ผู้ร่วมวิจัยได้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามตารางสอนแล้วผู้วิจัย วิทยากร และผู้บริหาร ร่วมกันนิเทศกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ผลที่ได้จากการนิเทศภายใน ปรากฏตามแบบประเมินกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้

1. แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ โดยผู้วิจัยร่วมกับวิทยากรและผู้บริหาร
แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของผู้ร่วมวิจัยทั้ง 5 คน
ดังตารางที่ 13

ตารางที่ 13 แสดงผลระดับความคิดเห็นจากการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของผู้ร่วมวิจัย

รายการประเมิน/กิจกรรม	ระดับความคิดเห็น		แปลผล
	μ	σ	
ความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้			
1. การเขียนสาระสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้	4.93	0.26	มากที่สุด
2. การกำหนดจุดประสงค์ของแผนการจัดการเรียนรู้	4.87	0.35	มากที่สุด
3. การกำหนดเนื้อหาสาระของแผนการจัดการเรียนรู้	5.00	0.00	มากที่สุด
4. การกำหนดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.73	0.46	มากที่สุด
5. การกำหนดเวลาในการสอนสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	4.87	0.35	มากที่สุด
6. การกำหนดสื่อการเรียนการสอน	4.93	0.26	มากที่สุด
7. วิธีการและเครื่องมือวัดผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.93	0.26	มากที่สุด
8. วิธีการประเมินผล	4.80	0.41	มากที่สุด
โดยรวม	4.88	0.12	มากที่สุด

จากตารางที่ 13 พบว่า ผู้ร่วมวิจัยมีระดับความรู้ ความสามารถในการเขียนแผน
การจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับเนื้อหาสาระในแผนการจัดการเรียนรู้ โดยรวม มีความเหมาะสม
มากที่สุด ($\mu=4.88$)

เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อ พบว่า การกำหนดเนื้อหาสาระในแผนการจัดการเรียนรู้
มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\mu=5.00$) รองลงมาคือ การเขียนสาระสำคัญของแผนการจัดการ
เรียนรู้ การกำหนดสื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ วิธีการและเครื่องมือวัดผลการจัดกิจกรรม
การเรียนรู้ ($\mu=4.93$) และ การกำหนดจุดประสงค์ของแผนการจัดการเรียนรู้ การกำหนดเวลา
สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\mu=4.87$) และ วิธีการประเมินผล ($\mu=4.80$)
ตามลำดับ โดยการกำหนดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\mu=4.73$) มี
ความเหมาะสมเป็นอันดับสุดท้าย

2. แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู โดยผู้วิจัยร่วมกับวิทยากรและผู้บริหาร แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการสังเกตพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญของผู้ร่วมวิจัยทั้ง 5 คน ดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14 แสดงผลระดับความคิดเห็นการประเมินการสังเกตพฤติกรรมการสอน ของผู้ร่วมวิจัย เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

รายการประเมิน/กิจกรรม	ระดับความคิดเห็น		แปลผล
	μ	σ	
1. ครูเตรียมการสอนทั้งเนื้อหาและวิธีการจัดทำแผนการจัดการ เรียนรู้ที่มีองค์ประกอบครบถ้วน สอดคล้องกับจุดประสงค์ เช่น มีจุดประสงค์ มีสาระสำคัญ มีเนื้อหาสาระมีวิธีการสอน มี วิธีการวัดผลประเมินผล	5.00	0.00	มากที่สุด
2. ครูจัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศที่ปลูกเร้าใจและเสริมแรงให้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เช่น ห้องเรียนสะอาด อากาศเย็นสบาย มี มุมสบาย จัดป้ายนิเทศ ป้ายข่าวสาร	5.00	0.00	มากที่สุด
3. ครูเป็นผู้คอยแนะนำหรืออำนวยความสะดวกเปิด โอกาสให้ผู้เรียนได้ แสดงออกตามความสามารถ ความถนัดและความสนใจของ ผู้เรียนได้แสดงออกอย่างสร้างสรรค์	4.87	0.35	มากที่สุด
4. ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญต่อบทบาท ใน การเรียนรู้ของผู้เรียน	5.00	0.00	มากที่สุด
5. เปิด โอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน	4.87	0.35	มากที่สุด
6. จัดกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งประ โยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน	4.87	0.35	มากที่สุด
7. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย	5.00	0.00	มากที่สุด
8. ครูใช้สื่อเพื่อกระตุ้นการคิด ทำให้การเรียนรู้ง่ายขึ้น	4.80	0.41	มากที่สุด
9. ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง	4.80	0.41	มากที่สุด
10. ประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ด้วยวิธีการที่หลากหลาย	4.80	0.41	มากที่สุด
โดยรวม	4.88	0.21	มากที่สุด

จากตารางที่ 14 พบว่า ผู้ร่วมวิจัยแสดงพฤติกรรมการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด ($\mu=4.88$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูเตรียมการสอนทั้งเนื้อหาและวิธีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีองค์ประกอบครบถ้วน สอดคล้องกับจุดประสงค์ ครูจัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศที่ปลูกฝังใจและเสริมแรงให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญต่อบทบาท ในการเรียนรู้ของผู้เรียน และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\mu=5.00$) รองลงมาคือ ครูเป็นผู้คอยแนะนำหรืออำนวยความสะดวกเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้แสดงออกตามความสามารถ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียน เปิด โอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน และจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งประ โยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน($\mu=4.87$) และครูใช้สื่อเพื่อกระตุ้นการคิด ทำให้การเรียนรู้ง่ายขึ้น ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง และประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ($\mu=4.80$) ตามลำดับ

3. แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนของนักเรียน โดยผู้วิจัย ผู้ร่วมวิจัยและผู้บริหาร แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนของนักเรียน ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำนวน 80 คน ดังตารางที่ 15

ตารางที่ 15 แสดงผลระดับความคิดเห็นการประเมินการสังเกตพฤติกรรมเรียนรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

รายการประเมิน/กิจกรรม	ระดับความคิดเห็น		แปลผล
	μ	σ	
1. ผู้เรียนได้ฝึกค้นคว้ารวบรวมข้อมูลและสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตัวเอง	4.58	0.50	มากที่สุด
2. ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรงสัมพันธ์กับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	4.85	0.36	มากที่สุด
3. ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย	4.63	0.49	มากที่สุด
4. ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมตามความสามารถ ความถนัด ความสนใจ ของตนเองอย่างมีความสุข	4.85	0.36	มากที่สุด

รายการประเมิน/กิจกรรม	ระดับความคิดเห็น		แปลผล
	μ	σ	
5. ผู้เรียนมีโอกาสได้ร่วมปฏิบัติกิจกรรมระหว่างการจัดการเรียนการสอนตามที่ตนถนัด	4.78	0.42	มากที่สุด
6. กิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนตื่นตัว กระฉับกระเฉงและพึงพอใจ	4.60	0.50	มากที่สุด
7. ผู้เรียนฝึกคิดอย่างหลากหลาย สร้างสรรค์จินตนาการและแสดงออกอย่างชัดเจนและมีเหตุผล	4.93	0.27	มากที่สุด
8. กิจกรรมฝึกให้ผู้เรียนยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ที่แสดงออกอย่างชัดเจน	4.73	0.45	มากที่สุด
9. ผู้เรียนทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่ม	4.90	0.30	มากที่สุด
10. กิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการแสวงหาความรู้และสืบค้นร่วมกัน	4.78	0.42	มากที่สุด
โดยรวม	4.76	0.08	มากที่สุด

จากตารางที่ 15 พบว่า ผู้วิจัย ผู้ร่วมวิจัยและผู้บริหาร มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการแสดงพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด ($\mu=4.76$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้เรียนคิดอย่างหลากหลาย สร้างสรรค์ จินตนาการแสดงออกอย่างชัดเจนและมีเหตุผล มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\mu=4.93$) รองลงมาคือ ผู้เรียนทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่ม ($\mu=4.90$) และ ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมตามความถนัด ความสนใจของตนเองอย่างมีความสุข และผู้เรียนมีประสบการณ์ตรงสัมพันธ์กับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม($\mu=4.85$) ตามลำดับ ผู้เรียนได้ฝึกค้นคว้ารวบรวมข้อมูลและสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตัวเอง($\mu=4.58$) มีความเหมาะสมเป็นอันดับสุดท้าย

4. แบบประเมินความพึงพอใจของครู โดยผู้ร่วมวิจัยทั้ง 5 คน แสดงความคิดเห็นความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังตารางที่ 16

ตารางที่ 16 แสดงผลระดับความคิดเห็นการประเมินความพึงพอใจของครูต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

รายการประเมิน/กิจกรรม	ระดับความพึงพอใจ		แปลผล
	μ	σ	
1. ข้าพเจ้ารู้สึกพอใจในความสนใจและตั้งใจเรียนของนักเรียน	5.00	0.00	มากที่สุด
2. ข้าพเจ้ารู้สึกพอใจในการแสดงออกของนักเรียนทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม	4.80	0.45	มากที่สุด
3. ข้าพเจ้ารู้สึกพอใจในการร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียน	4.80	0.45	มากที่สุด
4. ข้าพเจ้ารู้สึกพอใจในผลการเรียนรู้ของนักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้	5.00	0.00	มากที่สุด
5. ข้าพเจ้ารู้สึกพอใจในการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน	4.60	0.55	มากที่สุด
6. ข้าพเจ้ารู้สึกพอใจในการทำแบบฝึกหัด/การทำงานของนักเรียน	4.60	0.55	มากที่สุด
7. ข้าพเจ้ารู้สึกพอใจในการใช้สื่อ/อุปกรณ์	4.60	0.55	มากที่สุด
8. ข้าพเจ้ารู้สึกพอใจในการวัดผลและการประเมินผล	4.60	0.55	มากที่สุด
9. ข้าพเจ้ารู้สึกพอใจในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียน	5.00	0.00	มากที่สุด
10. ข้าพเจ้ารู้สึกพอใจในผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน	5.00	0.00	มากที่สุด
โดยรวม	4.80	0.27	มากที่สุด

จากตารางที่ 16 พบว่า ครูมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด ($\mu=4.80$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูมีความพึงพอใจในความสนใจและตั้งใจเรียนของนักเรียน ผลการเรียนรู้ของนักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน มากที่สุด ($\mu=5.00$) รองลงมาคือ ครูมีความพึงพอใจ

ในการแสดงออกของนักเรียนทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม และการร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียน ($\mu=4.80$) และครูมีความพึงพอใจในการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน การทำแบบฝึกหัด/การทำงานของนักเรียน การใช้สื่อ/อุปกรณ์ และการวัดผลและการประเมินผล ($\mu=4.60$) ตามลำดับ ดังตัวอย่างแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมท้ายแบบประเมินต่อไปนี้

“ ผมมีความมั่นใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพิ่มขึ้น เข้าใจ และสามารถจัดกิจกรรมได้ถูกต้อง และนักเรียนก็มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียน มีทักษะและกระบวนการ รวมทั้งมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้วย...”

(ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. 23 กรกฎาคม 2552 : แบบประเมินความพึงพอใจของครู)

“ ทำให้มีความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การวัดผลประเมินผล นักเรียนสามารถทำแบบฝึกหรือทำงานที่มอบหมายให้ได้สำเร็จและถูกต้อง มีความรับผิดชอบในการทำงาน มีความสุขในการเรียนรู้ ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และนักเรียนก็มีความสุขในการเรียนรู้...”

(ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. 24 กรกฎาคม 2552 : แบบประเมินความพึงพอใจของครู)

5. แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน โดยนักเรียนโรงเรียนหนองโนวิทยา จำนวน 80 คน แสดงความคิดเห็นความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังตารางที่ 17

ตารางที่ 17 แสดงผลระดับความคิดเห็นการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ที่	รายการประเมิน/กิจกรรม	ระดับความพึงพอใจ		แปลผล
		μ	σ	
1	ข้าพเจ้ามีความสนใจและตั้งใจเรียน	4.93	0.27	มากที่สุด
2	ข้าพเจ้าพึงพอใจในการแสดงออกทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม	4.90	0.30	มากที่สุด
3	ข้าพเจ้าพึงพอใจในการร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.70	0.46	มากที่สุด
4	ข้าพเจ้าพึงพอใจในผลการเรียนรู้บรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้	4.75	0.44	มากที่สุด
5	ข้าพเจ้าพึงพอใจในการแสดงความคิดเห็น	4.65	0.48	มากที่สุด
6	ข้าพเจ้าพึงพอใจในการทำแบบฝึกหัด/การทำงาน	4.65	0.48	มากที่สุด
7	ข้าพเจ้าพึงพอใจในการใช้สื่อ/อุปกรณ์	4.75	0.44	มากที่สุด
8	ข้าพเจ้าพึงพอใจในการวัดผลและประเมินผล	4.60	0.50	มากที่สุด
9	ข้าพเจ้าพึงพอใจในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	4.70	0.46	มากที่สุด
10	ข้าพเจ้าพึงพอใจในผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	4.78	0.42	มากที่สุด
	โดยรวม	4.74	0.08	มากที่สุด

จากตารางที่ 17 พบว่า นักเรียนมีพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด ($\mu=4.74$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนมีความสนใจและตั้งใจเรียน ($\mu=4.93$) มากที่สุด รองลงมาคือ นักเรียนมีความพึงพอใจในการแสดงออกทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม ($\mu=4.90$) และมีความพึงพอใจในผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ($\mu=4.78$) พอใจผลการเรียนรู้บรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ พอใจในการใช้สื่อ/อุปกรณ์ ($\mu=4.75$) พอใจในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ($\mu=4.70$) พอใจในการแสดงความคิดเห็น ($\mu=4.65$) ตามลำดับ นักเรียนมีความพึงพอใจเป็นอันดับสุดท้ายคือ การวัดผลและประเมินผล ($\mu=4.60$)

จากการนิเทศภายใน พบว่า ผู้ร่วมวิจัยทั้ง 5 คน สามารถจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้ถูกต้องครบถ้วนตามขั้นตอนและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามแผนการจัดการเรียนรู้ได้ครบทั้ง 5 ขั้นตอน นักเรียนสามารถร่วมกิจกรรมได้ดีและมีความสุข มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีทักษะและกระบวนการในการทำงาน มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จึงทำให้การสอนเป็นไปตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่เตรียมไว้ ครูผู้สอนและนักเรียนมีความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

เมื่อดำเนินการพัฒนาครูเพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามขั้นตอนของการวิจัยเสร็จสิ้นครบทุกกิจกรรมแล้ว ผู้วิจัยพบว่า การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของผู้ร่วมวิจัยสามารถกำหนดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในระดับมากที่สุด สามารถผ่านเกณฑ์การประเมินในระดับ มาก ที่ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 ขึ้นไปทุกกิจกรรม ผลการประเมินแต่ละกิจกรรมในการวิจัย โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังตารางที่ 18

ตารางที่ 18 แสดงค่าเฉลี่ยผลการประเมินกิจกรรมในการวิจัย โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย

ลำดับที่	เครื่องมือ	ระดับความคิดเห็น		แปลผล
		μ	σ	
1	แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู	4.88	0.21	มากที่สุด
2	แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้	4.88	0.12	มากที่สุด
3	แบบประเมินผลการอบรมเชิงปฏิบัติการ	4.82	0.39	มากที่สุด
4	แบบประเมินความพึงพอใจของครู	4.80	0.27	มากที่สุด
5	แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน	4.76	0.08	มากที่สุด
6	แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน	4.74	0.08	มากที่สุด
	โดยรวม	4.78	0.22	มากที่สุด

จากตารางที่ 18 พบว่า ผลการประเมินการดำเนินการพัฒนาครูเพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญทุกกิจกรรม โดยรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด

($\mu=4.78$) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า พฤติกรรมการสอนของครู และแผนการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับ 1 ($\mu=4.88$) รองลงมา คือ การอบรมเชิงปฏิบัติการ มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับ 2 ($\mu=4.82$) ความพึงพอใจของครู มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับ 3 ($\mu=4.80$) และพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับ 4 ($\mu=4.76$) ตามลำดับ ส่วนความพึงพอใจของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับ 5 ($\mu=4.74$)

ผลการนิเทศแผนการจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามตัวบ่งชี้การสอนของครู 5 ด้าน ปรากฏผลและตัวอย่างความคิดเห็นจากแบบสัมภาษณ์ ดังนี้

1. สรุปผลพฤติกรรมครู

ตัวบ่งชี้การสอนที่ 1 พฤติกรรมของครูในการเตรียมการสอนทั้งเนื้อหาและวิธีการปฏิบัติได้เหมาะสมมากที่สุด คือ ครูเตรียมกิจกรรมการสอน โดยมีการผสมผสานระหว่างแนวทางการเรียนรู้และสาระความรู้ต่างๆ มีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีองค์ประกอบครบถ้วน รวมทั้งมีการเตรียมสื่อที่เหมาะสมกับเนื้อหาและวิธีการสอน

“...โดยศึกษาเนื้อหาใหม่ ๆ จากระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและปรึกษาผู้รู้ ครูชำนาญการพิเศษ การเตรียมสื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหาที่เป็นเรื่องใหม่ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544 มีการปรึกษาแลกเปลี่ยนสื่อการเรียนรู้กับครูในโรงเรียน และครูเครือข่ายวิชาการในกลุ่มโรงเรียน เน้นสื่อที่เป็นของจริงหรือสื่อที่ผลิตจากวัสดุที่มีในท้องถิ่น...”

(ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. 14 กันยายน 2552 : สัมภาษณ์)

ตัวบ่งชี้การสอนที่ 2 พฤติกรรมของครูในการจัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศที่ปลูกเร้าใจและเสริมแรงให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ปฏิบัติได้เหมาะสมมากที่สุด คือ ครูจัดกิจกรรมและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สร้างบรรยากาศที่อบอุ่นเป็นกันเองไม่เครียด รวมทั้งอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียน และกระตุ้นและเสริมแรงผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอตลอดระยะเวลาที่ทำกิจกรรม

“...โดยการกระตุ้นและเสริมแรงได้ผลกับเด็กที่อยู่ในกลุ่มเรียนดี ส่วนกลุ่มที่เรียนช้า ต้องหาวิธีการกระตุ้นเสริมแรงที่เหมาะสมระหว่างบุคคล คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

จัดกิจกรรมการเรียนรู้เน้นการทำงานเป็นกลุ่มให้นักเรียนกลุ่มเก่งช่วยเหลือกลุ่มอ่อน มีการเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาผู้เรียนต่อไป...”

(ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. 16 กันยายน 2552 : สัมภาษณ์)

“...โดยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีการเรียนรู้ระหว่างกันและสามารถนำเสนออธิบายแสดงเหตุผลอย่างอิสระอย่างแท้จริง นักเรียนให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมตามแผนได้ดี เหมาะสม และสนุกสนานในการเรียน สื่อการสอนเหมาะสมกับเนื้อหาการประเมินผลมีการทดสอบตามสภาพจริง...”

(ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. 18 กันยายน 2552 : สัมภาษณ์)

ตัวบ่งชี้การสอนที่ 3 พฤติกรรมการสอนของครูในการจัดกิจกรรมและสถานการณ์ให้ผู้เรียน ได้แสดงออกและคิดอย่างสร้างสรรค์ ปฏิบัติได้เหมาะสมมากที่สุด คือ ครูจัดกิจกรรมกลุ่มย่อย เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาส ค้นคว้า รายงาน อภิปราย หรือแก้ปัญหา ร่วมกันในการค้นหาคำตอบ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงออกถึงความสามารถ ตามถนัดและความสนใจของผู้เรียน ครูจัดกิจกรรมที่เป็นการกระตุ้นความคิดจินตนาการและการแสดงออกของผู้เรียน และส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดการคิดด้วยวิธีการที่หลากหลายทำกิจกรรมหลายรูปแบบ

“...จะจัดกิจกรรมกระตุ้นและส่งเสริมด้านความคิด เด็กเรายังไม่คุ้นเคยเรื่องการคิดเอง ทำเอง อย่างหนึ่งกลัวจะคิดไม่เหมือนเพื่อน หรือคิดแล้วผิด แล้วเพื่อนจะหัวเราะ ครูจึงจัดกิจกรรมเน้นผลความสำเร็จเป็นกลุ่มให้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ให้กำลังใจและชื่นชมผลงานนักเรียน เน้นการฝึกปฏิบัติจริงและการมีคุณธรรมในการทำงานให้มากขึ้น...”

(ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. 17 กันยายน 2552 : สัมภาษณ์)

ตัวบ่งชี้การสอนที่ 4 พฤติกรรมการสอนของครูในการใช้สื่อการสอนเพื่อฝึกคิดการแก้ปัญหา และการค้นพบความรู้ ปฏิบัติได้เหมาะสมมากที่สุด คือ ครูใช้สื่อการสอนกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยเน้นการปฏิบัติจริง และครูใช้สื่อสอดคล้องกับความสนใจความสามารถของผู้เรียน บทเรียน และวิธีการสอน ครูกระตุ้นให้นักเรียนค้นหาคำตอบละแนวทางแก้ปัญหาด้วยตนเอง โดยการฝึกปฏิบัติทำกิจกรรมมากกว่า ฟังจากที่ครูบอกหรืออธิบาย

“...เมื่อก่อนเด็กจะค้นหาคำตอบที่ครูกระตุ้นให้เกิด กว่าคำตอบจะใช้เวลานานเพราะเด็กเคยชิน กับการที่ครูบอกให้จำ สิ่งนี้ก็ห่วงเรื่องเวลาเช่นเดียวกัน ครูจึงต้องให้เด็กได้ฝึกปฏิบัติบ่อย ๆ ให้ศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ทั้งจากทางอินเทอร์เน็ตและภูมิปัญญาท้องถิ่น...”

(ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. 15 กันยายน 2552 : สัมภาษณ์)

ตัวบ่งชี้การสอนที่ 5 พฤติกรรมการสอนของครูในการสังเกตและประเมินพัฒนาการของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ปฏิบัติได้เหมาะสมมากที่สุด คือ ครูฝึกให้นักเรียนประเมินตนเองและเพื่อน รวมทั้งยอมรับการประเมินจากเพื่อนเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาตนเองครูวัดประเมินผลตามสภาพจริงทั้งทักษะ กระบวนการ การใช้เหตุผล พฤติกรรมผู้เรียน และเนื้อหาสาระ และครูดำเนินการวัดผลประเมินผลไปพร้อมกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูมีการประเมินวิธีทำงานควบคู่กับผลงานของผู้เรียน ครูประเมินผู้เรียนเป็นรายบุคคล และเป็นกลุ่ม ด้วยวิธีการที่หลากหลาย นอกเหนือจากการทดสอบ

“...การประเมินระหว่างปฏิบัติงานจะประเมินอย่างครอบคลุมทุกกิจกรรม และทุกคนอย่างต่อเนื่อง โดยมีการประเมินก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียนเพื่อนำผลการประเมินไปพัฒนาเด็ก โดยจะประเมินทั้งด้านทักษะ กระบวนการและคุณธรรมจริยธรรม ด้วยวิธีการที่หลากหลาย...”

(ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. 18 กันยายน 2552 : สัมภาษณ์)

สรุปผลการสังเกตพฤติกรรมของครูตามตัวบ่งชี้ 5 ตัวบ่งชี้

พฤติกรรมการปฏิบัติของครูตามตัวบ่งชี้ที่ 1 การเตรียมการสอนทั้งเนื้อหาและวิธีการ สรุป อยู่ในระดับมากที่สุด โดยที่ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-6 ปฏิบัติในระดับมากที่สุดทุกชั้น คือ เตรียมกิจกรรมการสอน โดยมีการผสมผสานระหว่างแนวทางการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ครูจัดทำแผนการสอนที่มีองค์ประกอบครบถ้วน และการเตรียมสื่อที่เหมาะสมกับเนื้อหาและวิธีการสอน

พฤติกรรมการปฏิบัติของครูตามตัวบ่งชี้ที่ 2 การจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่ปลูกฝังใจและเสริมแรงให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สรุป อยู่ในระดับมากที่สุด โดยที่ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-6 ในระดับมากที่สุดทุกชั้น ครูจัดกิจกรรมและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ครูสร้างบรรยากาศที่อบอุ่น

เป็นกันเองไม่เครียด รวมทั้งอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียน และครูกระตุ้นและเสริมแรงผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอตลอดระยะเวลาที่ทำกิจกรรม

พฤติกรรมการปฏิบัติของครูตามตัวบ่งชี้ที่ 3 การจัดกิจกรรมและสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้แสดงออกและคิดอย่างสร้างสรรค์ สรุป อยู่ในระดับมากที่สุด โดยที่ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-6 ปฏิบัติในระดับมากที่สุดทุกชั้น คือ ครูจัดกิจกรรมกลุ่มย่อย เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสค้นคว้า รายงานอภิปราย หรือแก้ปัญหาาร่วมกันในการค้นหาคำตอบ ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงออกถึงความสามารถ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียน และครูจัดกิจกรรมที่เป็นการกระตุ้นความคิดจินตนาการ และการแสดงออกของผู้เรียน ครูส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดการคิดด้วยวิธีการที่หลากหลายทำกิจกรรมหลายรูปแบบ

พฤติกรรมการปฏิบัติของครูตามตัวบ่งชี้ที่ 4 การใช้สื่อการสอนเพื่อฝึกการคิด การแก้ปัญหาและค้นพบความรู้ สรุปอยู่ในระดับมากที่สุด โดยที่ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-6 มีพฤติกรรมการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกชั้น คือ ครูใช้สื่อสอดคล้องกับความสนใจ ความสามารถของผู้เรียน บทเรียน และวิธีการสอน ครูใช้สื่อการสอนกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยเน้นการปฏิบัติจริง และครูกระตุ้นให้นักเรียนค้นหาคำตอบและแนวทางแก้ปัญหาด้วยตนเอง โดยการฝึกปฏิบัติทำกิจกรรมมากกว่าฟังจากที่ครูบอกหรืออธิบาย

พฤติกรรมการปฏิบัติของครูตามตัวบ่งชี้ที่ 5 ครูสังเกตและประเมินพัฒนาการของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง สรุปอยู่ในระดับมากที่สุด โดยที่ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-6 ปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกชั้น คือ ครูฝึกให้ผู้เรียนประเมินตนเองและเพื่อน รวมทั้งยอมรับผลการประเมินจากเพื่อนเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาตนเอง ครูวัดประเมินผลตามสภาพจริงทั้งทักษะ กระบวนการ การใช้เหตุผล พฤติกรรมผู้เรียน และเนื้อหาสาระและครูดำเนินการวัดผลประเมินผลไปพร้อมกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูประเมินวิธีทำงานควบคู่กับผลงานของผู้เรียน ครูประเมินผู้เรียนเป็นรายบุคคล และเป็นกลุ่มด้วยวิธีการที่หลากหลาย นอกเหนือจากการทดสอบ

กล่าวโดยสรุปจากการสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติของครู ตามตัวบ่งชี้ 5 ตัวบ่งชี้ในการนิเทศภายใน พบว่า ครูปฏิบัติในระดับมากที่สุด คือ ผู้ร่วมวิจัยทั้ง 5 คนช่วงแรกก่อนการอบรมเชิงปฏิบัติการจะขาดความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยยึดตัวครูเองเป็นหลักสำคัญ ขาดการเตรียมการสอนไม่วางแผนในการสอน

ล่วงหน้าแต่หลังจากได้มีการพัฒนาตามกลยุทธ์ต่าง ๆ แล้ว พบว่า พฤติกรรมการสอนของครูตามตัวบ่งชี้ทั้ง 5 ตัวบ่งชี้ สามารถพัฒนาและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้สอดคล้องกับตัวบ่งชี้ในการสอนของครูทั้ง 5 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ คือ มีการจัดเตรียมแผนการสอนที่ดีมีเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของนักเรียน ในขณะที่เรียนก็สร้างบรรยากาศที่ปลุกเร้าใจ ชูใจ และเสริมแรงให้เกิดการเรียนรู้ อย่างเป็นกันเอง ก็มีการกระตุ้นความสนใจของนักเรียนโดยใช้กิจกรรมที่หลากหลาย และให้รางวัลเป็นการเสริมแรงสำหรับนักเรียนที่ตั้งใจเรียน ส่วนนักเรียนคนไหนที่เรียนช้า หรือมีปัญหา ก็จะเอาใจใส่ดูแลเป็นพิเศษเพื่อหาทางช่วยเหลือให้เกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับระดับสติปัญญาของนักเรียน การจัดการเรียนการสอน จะเน้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้โดยอาศัยกระบวนการกลุ่ม ใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย เช่น การเรียนแบบกลุ่มร่วมมือ เทคนิคเพื่อนช่วยเพื่อน เทคนิค STAD เป็นต้น ให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่ครูกำหนดให้เพื่อฝึกการแก้ปัญหาและหาคำตอบด้วยตนเอง นอกจากนั้นครูยังมีการให้นักเรียนไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ของท้องถิ่น ที่มีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตของนักเรียนในชุมชน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่สามารถเชื่อมโยงกับชีวิตจริง ส่วนการวัดและประเมินผลจะใช้วิธีการประเมินผลตามสภาพจริง ดูจากผลงาน และการพัฒนาอย่างต่อเนื่องโดยใช้วิธีการที่หลากหลาย

2. สรุปผลพฤติกรรมนักเรียน

หลังจากนักเรียนได้ปฏิบัติตามกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแล้ว ปรากฏผลและตัวอย่างความคิดเห็นจากแบบสัมภาษณ์ ดังนี้

ผลการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 1 ผู้เรียนได้ฝึกค้นคว้า รวบรวมข้อมูล และสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมหลังจากจบบทเรียนจากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ

“...พวกเราจะตื่นตื่นกับการเรียนและการเล่นเกมที่มีการแข่งขันกันว่า กลุ่มใครจะค้นหาคำศัพท์ที่ให้เราได้ก่อน และคิดทำทางประกอบเพลงที่ครูสอนให้แปลก ๆ กันอย่างอิสระ ได้ฝึกพูดภาษาอังกฤษ ทำให้กล้าแสดงออก...”

(กลุ่มนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. 17 มิถุนายน 2552 : สัมภาษณ์)

ตัวบ่งชี้ที่ 2 ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมตามความสามารถ ความถนัด ความสนใจของตนเองอย่างมีความสุข พบว่า นักเรียนสามารถอธิบายแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกันและร่วมปฏิบัติกิจกรรมเรียนรู้คู่กลุ่ม

“...พวกหนูรู้สึกสนุกและมีความสุขในการเรียน เพราะคุณครูแบ่งกลุ่มพวกหนู แล้วให้เลือกซื้ออาหารมาทำอาหารตามที่ชอบค่ะ...”

(นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. 15 กันยายน 2552 : สัมภาษณ์)

ตัวบ่งชี้ที่ 3 ผู้เรียนฝึกคิดอย่างหลากหลาย สร้างสรรค์จินตนาการและแสดงออกอย่างชัดเจนและมีเหตุผล พบว่า นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองจนค้นพบความถนัดและวิธีการของตน

“...คุณครูมีใบงานมาให้ทำทุกวัน หนูตั้งใจที่ได้ทำแบบฝึกสวย ๆ และหนูชอบร้องเพลงที่คุณครูพาร้องด้วยค่ะ ...”

(กลุ่มนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. 14 กันยายน 2552 : สัมภาษณ์)

ตัวบ่งชี้ที่ 4 ผู้เรียนทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่ม พบว่า นักเรียนได้ฝึกฝน ค้นคว้า และแสวงหาความรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม

“...เมื่อก่อนผมจะคิดเลขไม่ได้เลย ไม่ชอบเรียน แต่เดี๋ยวนี้ครูให้พวกผมเรียนเป็นกลุ่ม เพื่อนในกลุ่มจะคอยช่วยเหลือผม ใบงานที่ทำก็ง่ายและสวยด้วย ผมชอบมากครับ...”

(นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. 18 กันยายน 2552 : สัมภาษณ์)

ตัวบ่งชี้ที่ 5 ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรงสัมพันธ์กับธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม พบว่า นักเรียนสามารถนำเอาความรู้ ประสบการณ์ที่ได้รับมาใช้ในการชีวิตประจำวันจริงได้

“...ผมจะนำเอาความรู้ที่เรียนจากคุณครูเรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น ไปบอก พ่อกับแม่ และผมจะช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น ไม่ทำลาย จะช่วยคุณครูดูแล ต้นไม้ ดอกไม้ในโรงเรียนและที่บ้านด้วยครับ...”

(นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. 17 กันยายน 2552 : สัมภาษณ์)

กล่าวโดยสรุป จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน ตามตัวบ่งชี้ 5 ตัวบ่งชี้ ในการนิเทศภายใน พบว่า พฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน มีพฤติกรรมที่เปลี่ยนไป จากเดิมที่เป็นผู้รับความรู้จากครู บอกให้จด ให้ท่องจำ และต้องฟังครูเพียงอย่างเดียว พบว่า พฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้ง 5 ตัวบ่งชี้ มีการพัฒนาโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยตัวบ่งชี้ที่พัฒนาในระดับมากที่สุด อยู่ที่ผู้เรียนมีโอกาสดแสวงหาความรู้และประสบการณ์จากการเรียนรู้ ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมตามความสามารถ ความถนัด ความสนใจของตนเองอย่างมีความสุข ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ผู้เรียนได้มีโอกาสได้ร่วมปฏิบัติกิจกรรมระหว่างการจัดการเรียนการสอนตามที่ตนถนัด ผู้เรียนทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่มการแสดงว่าผู้เรียนได้เรียนรู้จากกิจกรรมที่หลากหลายที่ครูผู้สอนจัดให้ ทั้งกิจกรรมในห้องเรียน กิจกรรมนอกห้องเรียน และแหล่งเรียนรู้ในชุมชน โดยการเรียนรู้จะใช้กระบวนการกลุ่ม มีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ ตามความสามารถ และความถนัดช่วยเหลือกันในการทำงาน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันภายในกลุ่ม ส่งผลให้การเรียนรู้เกิดความท้าทาย ไม่น่าเบื่อ เพราะนักเรียนได้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ทำให้การเรียนรู้สนุกสนานและเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข

3. สรุปผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

จากผลการดำเนินกิจกรรมการพัฒนาบุคลากรด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า

1. ผู้ร่วมวิจัยมีความมั่นใจในการจัดกิจกรรม ทำให้กิจกรรมที่จัดบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
2. ผู้ร่วมวิจัยมีความเข้าใจขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นอย่างดี

3. ผู้ร่วมวิจัยมีความพึงพอใจในการจัดกิจกรรม ทำให้การดำเนินกิจกรรม การเรียนการสอนเป็นไปด้วยดีและประสบผลสำเร็จ

4. นักเรียนสามารถเข้าใจใบความรู้การศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

5. นักเรียนสามารถรับพฤติกรรมในการศึกษาหาความรู้จากวิธีการสอน ของครูในรูปแบบที่เปลี่ยนไป

6. นักเรียนเกิดทักษะและกระบวนการกลุ่ม เนื่องจากมีการศึกษาความรู้ จากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น ใบความรู้ ผู้รู้หรือภูมิปัญญาท้องถิ่น อินเทอร์เน็ต และการฝึกปฏิบัติจริง หลังจากการนิเทศและติดตามการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญไปแล้ว ครูและนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมดังกล่าวอยู่ในระดับมาก ที่สุด

สรุปผลการนิเทศภายในด้วยการสังเกตการสอน การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญพบว่า ด้านพฤติกรรมผู้สอนโดยรวมทุกตัวบ่งชี้สรุปได้ว่า ผู้ร่วมวิจัยทั้ง 5 คน มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มากขึ้น ได้จัดกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้ ทั้งด้านเนื้อหาและวิธีการ มีความกระตือรือร้น ในการเตรียม ทั้งเนื้อหาสาระ เทคนิค วิธีการสอน มีการจัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อให้ เกิดการเรียนรู้ในขณะที่จัดการเรียนรู้ ครู และนักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันมากขึ้น โดย ครูผู้สอนจะเน้นกิจกรรมการเรียนให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติมากกว่าการเรียนรู้เนื้อหาเพียงอย่างเดียว และครูให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดฝึกทำ เสาะแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง โดยการใช้กระบวนการคิดที่เป็นคำถามกระตุ้นให้คิด ให้นักเรียนศึกษาหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย ส่งผลให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่หลากหลาย และเรียนรู้อย่างมีความสุข

การสะท้อนผลการพัฒนา

จากผลการดำเนินกิจกรรมการพัฒนาบุคลากรในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญโรงเรียนหนองโนวิทยา อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามกรอบพฤติกรรม การสอนของครูจำนวน 5 ตัวบ่งชี้ เพื่อให้ครูสามารถพัฒนานักเรียนให้สามารถพัฒนาตนเอง โดยใช้กลยุทธ์ 3 วิธีการ คือ การอบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน และการนิเทศภายใน สามารถสะท้อนผลการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้

1. พฤติกรรมการสอนของครู กล่าวโดยรวมพบว่า ผู้ร่วมวิจัยทั้ง 5 คน ช่วงแรกก่อนการอบรมเชิงปฏิบัติการจะขาดความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยยึดตัวครูเองเป็นหลักสำคัญ ขาดการเตรียมการสอนไม่วางแผนในการสอนล่วงหน้าแต่หลังจากได้มีการพัฒนาตามกลยุทธ์ต่างๆ แล้ว พบว่า พฤติกรรมการสอนของครูตามตัวบ่งชี้ทั้ง 5 ตัวบ่งชี้ สามารถพัฒนาและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้สอดคล้องกับตัวบ่งชี้ในการสอนของครูทั้ง 5 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ คือ มีการจัดเตรียมแผนการสอนที่ดีมีเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของนักเรียน ในขณะที่เรียนก็สร้างบรรยากาศที่ปลุกเร้าใจ ชูใจ และเสริมแรงให้เกิดการเรียนรู้อย่างเป็นกันเอง มีการกระตุ้นความสนใจของนักเรียน โดยใช้กิจกรรมที่หลากหลาย และให้รางวัลเป็นการเสริมแรงสำหรับนักเรียนที่ตั้งใจเรียน ส่วนนักเรียนคนไหนที่เรียนช้า หรือมีปัญหา ก็จะเอาใจใส่ดูแลเป็นพิเศษเพื่อหาทางช่วยเหลือให้เกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับระดับสติปัญญาของนักเรียน การจัดการเรียนการสอน จะเน้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้โดยอาศัยกระบวนการกลุ่ม ให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่ครูกำหนดให้เพื่อฝึกการแก้ปัญหาและหาองค์ความรู้ด้วยตนเอง นอกจากนั้นครูยังมีการให้นักเรียนไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ของท้องถิ่น ที่มีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตของนักเรียนในชุมชน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่สามารถเชื่อมโยงกับชีวิตจริง ส่วนการวัดและประเมินผลจะใช้วิธีการประเมินผลตามสภาพจริง ดูจากผลงาน และการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย

2. พฤติกรรมการเรียนของผู้เรียน มีพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปจากเดิมที่เป็นผู้รับความรู้จากครู บอกให้จด ให้ท่องจำ และต้องฟังครูเพียงอย่างเดียว พบว่า พฤติกรรมการเรียนของผู้เรียนทั้ง 5 ตัวบ่งชี้ มีการพัฒนาโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด นักเรียนฝึกคิดอย่างหลากหลาย สร้างสรรค์จินตนาการและแสดงออกอย่างชัดเจนและมีเหตุผล ผู้เรียนทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่ม ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมตามความสามารถ ความถนัด ความสนใจของตนเองอย่างมีความสุข ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรงสัมพันธ์กับธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมในขณะที่ตัวบ่งชี้ด้านนักเรียนได้ฝึกค้นคว้า รวบรวมข้อมูลและสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนได้เรียนรู้จากกิจกรรมที่หลากหลายที่ครูผู้สอนจัดให้ ทั้งกิจกรรมในห้องเรียน กิจกรรมนอกห้องเรียน และแหล่งเรียนรู้ในชุมชน โดยการเรียนรู้จะใช้กระบวนการกลุ่ม มีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบตามความสามารถ และความถนัดช่วยเหลือกันในการทำงาน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันภายในกลุ่ม ส่งผลให้การเรียนรู้เกิดความท้าทาย

ไม่น่าเบื่อ เพราะนักเรียนได้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ทำให้การเรียนรู้สนุกสนานและเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข

สรุปผล จากการพัฒนาบุคลากรด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนหนองโนวิทยา อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ครั้งนี้ ก่อนดำเนินการพัฒนาผู้ร่วมวิจัย ไม่มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ใช้กลยุทธ์ในการพัฒนา 3 กลยุทธ์ คือ การอบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน และการนิเทศภายใน โดยผู้วิจัย วิทยากร ผู้เชี่ยวชาญและผู้ร่วมวิจัย ทำให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ กลุ่มผู้ร่วมวิจัยทั้ง 5 คน เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของตนเอง สามารถพัฒนาตนเองตามตัวบ่งชี้การสอนได้จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ ส่งเสริมให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองได้ นักเรียนมีการปรับพฤติกรรมกรเรียน มีความกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติกิจกรรมที่ครูจัดให้ได้ตามความถนัดของนักเรียนอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยของผลการประเมินโดยรวมทุกกิจกรรมที่ 4.78 จัดอยู่ในเกณฑ์การประเมินที่ระดับ มากที่สุด ผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ที่ระดับ มาก ค่าเฉลี่ย 3.51 เป็นที่พอใจของผู้วิจัย กลุ่มผู้ร่วมวิจัย นักเรียนและผู้บริหารโรงเรียน อันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นต่อไป